

SHB209 GÖÇMEN VE SIĞINMACILARLA SOSYAL HİZMET

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MÜLTECİLER YÜKSEK KOMİSERLİĞİ (BMMYK)

- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), mültecileri korumak ve mültecilerin sorunlarına çözüm bulmak amacıyla yürütülen uluslararası müdahaleye liderlik etme ve bu müdahalenin koordinasyonunu sağlama yetkisiyle 1950 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kurulmuştur.

- Temel amacı, mültecilerin haklarını ve refahını korumaktır. Bir noktada evlerine gönüllü dönüş, yerel entegrasyon ve üçüncü bir ülkeye yerleştirme seçenekleriyle, her bireyin sığınma talebinde bulunma hakkını kullanabilmesini ve başka bir ülkede mülteci olarak güvenli bir şekilde barınabilmesini sağlamak için mücadele eder. Ayrıca, BMMYK'nin yetki alanı içerisinde vatansız kişilere yardım etmek de vardır.

- Türkiye’de BMMYK’nin temel faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:
- Birleşmiş Milletler kuruluşlarının, Türkiye’nin Suriye mülteci krizine müdahalesini desteklemek amacıyla yürüttüğü çalışmalarına liderlik etmek ve koordinasyonu sağlamak,
- Uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişiler için Türkiye’de mevcut olan koruma ortamını ve sosyal destek mekanizmalarına erişimi güçlendirmek,

- Türk yetkililerle yakın işbirliği içerisinde çalışarak kamplarda ve kentsel alanlarda yaşayan mültecilere insani yardım sağlamak,
- Ulusal sığınma sisteminin güçlendirilmesi için kurumsal ve yasal kapasite artırma aktivitelerine destek sağlamak ve katkıda bulunmak,
- Suriyeli olmayan sığınmacıları kayıt edip, yetki alanı çerçevesindeki Mülteci Statü Belirleme işlemini gerçekleştirmek ve üçüncü ülkelerde yeniden yerleştirme ve diğer yasal yolları takip etmek.

- 21. yüzyılın başlarında UNHCR; **Afrika, Ortadoğu ve Asya'da** yaşanan büyük mülteci krizlerinde yardım sağlamıştır. Aynı zamanda çatışma nedeniyle ülke içinde yerinden edilmiş kişilere yardım etmek için uzmanlığını kullanması istendiğinde UNHCR vatansız kişilere yardım etmek suretiyle rol oynadığı alanları genişletmiştir. Mültecilerin Hukuki Statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesi, Afrika ve Latin Amerika gibi dünyanın bazı yerlerinde kabul edilen ek bölgesel ve yasal belgelerle güçlendirilmiştir.

Türkiye'de BMMYK

- 1960'dan bu yana, BM Mülteci Örgütü (UNHCR) sığınma ve mülteci konularında Türkiye ile yakın işbirliği içerisinde çalışıyor. Türkiye ve UNHCR mevcut işbirliğine resmiyet kazandıran ve sağlamlaştıran Ev Sahibi Ülke Anlaşması'nı 1 Eylül 2016'da imzalamıştır. UNHCR'nin Türkiye operasyonu, Ankara'daki merkez ofisinin yanı sıra İstanbul, İzmir, Gaziantep, Hatay, Şanlıurfa ve Van'daki saha varlığıyla dünyadaki en büyük operasyonlarından biridir.

GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Göç hareketleri açısından Türkiye'nin "geçiş ülkesi" konumu son yıllarda değişime uğramış ve ülkemiz aynı zamanda bir "hedef ülke" konumuna gelmiştir.

Bu bağlamda, göç sorunlarının etkin yönetimi açısından, dünyadaki örnekleri gibi, görev alanına yönelik strateji ve güncel politikaları geliştirip uygulayan, insan hakları odaklı, nitelikli personel ve sağlam bir alt yapıyla donanmış, yetkin bir kurumsal yapılanmaya ihtiyaç duyulmuştur. Bu sebeplerden dolayı, Türkiye göç konusunda daha etkin politikalar belirleyebilmek ve uygulayabilmek için yeni düzenlemeler getirmiştir. Bu düzenlemelerin en önemlisi, 11.04.2013 tarih ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'dur.

- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 04/04/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile Türkiye'nin bölgesel ve küresel değişimlerin farkındalığı çerçevesinde göç politikalarının belirlenmesi ve bu politikaların uygulanmasından sorumlu olarak kurulmuştur.

- Uluslararası koruma başvurusunda bulunan, insan ticareti mağduru olan ve ÷lkemize uyum sağlamaya çalışan yabancılar başta olmak üzere tüm yabancuların iř ve işlemlerini, insan odaklı politikalar geliştirerek çözmeye çalışmak misyonuna sahiptir.

- Sivil bir yapılanması olan bu Genel Müdürlüğün kurulmasındaki amaç; bu alandaki çalışmaların uzmanlık sahibi, yenilenmeye ve uluslararası işbirliğine açık, güncel bilgileri ve gelişmeleri yakından takip eden; kısacası süreçlerin dinamik yapısına ayak uydurabilen mekanizmalar tarafından yönetilebilmesini sağlamaktır.

KAYNAK

- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
- [ttp://www.goc.gov.tr/icerik6/genel-bilgi_409_568_908_icerik](http://www.goc.gov.tr/icerik6/genel-bilgi_409_568_908_icerik)
- <http://www.unhcr.org/tr/unhcrnin-tarihcesi>
- <http://www.unhcr.org/tr/turkiyede-unhcr>